

Referat af 1. møde i Dansk Sprognævns repræsentantskab 25. marts 2011

Mødet fandt sted i Kulturministeriets Koncercenter, H.C. Andersens Boulevard 2,
1553 København V.

Deltagere

Fra repræsentantskabet:

Nina Møller Andersen (Lektoratsudvalget under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling), Elisabeth Arnbak (Danske Universiteter), Kirstine Baloti (Dansk Journalistforbund), Dorte Duncker (Danske Universiteter), Michael Ehrenreich (Danske Dagblades Forening), Lisbeth Eskelund (TV2), Johannes Nørregaard Frandsen (Danske Universiteter), Hans Götzsche (Danske Universiteter), Stefan Hermann (Professionshøjskolernes Rektorkollegium), Per Lindegaard Hjorth (Forbundet Kommunikation og Sprog), Bente Holmberg (Kulturministeriets Stednavneudvalg), Lennart Houmann (Justitsministeriet), Anne Jensen (Folketingets Administration), Eva Skafte Jensen (Danske Universiteter), Peter Rønnov Jessen (Danske Skønlitterære Forfattere), Holger Juul (Center for Læseforskning), Greta Jørgensen (Danmarks Lærerforening), Martin Kristiansen (Danmarks Radio), Henrik Lorentzen (Det Danske Sprog- og Litteraturselskab), Benedicte Kieler (Undervisningsministeriet), Jørgen Christian Wind Nielsen (Modersmål-Selskabet), Torben V. Schroeder (Danske Universiteter), Michael Tettinik (Translatørforeningen), Søren Ulrik Thomsen (Det Danske Akademi), Lisann Troelsen (It- og Telestyrelsen), Jørn Westengaard-Holm (EU's sprog-tjenester), Michael Wright (Kulturministeriet).

Afbud:

Jens Ulrik Andersen (Danske Universiteter), Hanne Beermann (Dansklærerforeningen), Ellen Boen (Dansk Forfatterforening), Frans Gregersen (personligt medlem), Henrik Hagemann (Foreningen Norden), Jørn Lund (personligt medlem), Anders Pors Nielsen (Dansklærerforeningen), Dan Sæderup (Lærerne i dansk som andetsprog), Knud Erik Therkelsen (Grænseforeningen).

Fra instituttet:

Sofie Vestergaard Braüner, Pia Jarvad, Anita Ågerup Jervelund, Sabine Kirchmeier-Andersen, Anne Kjærgaard, Marianne Rathje.

Program

1. Velkomst og godkendelse af referat v. Dorthe Duncker
2. Godkendelse af årsberetning 2010/orientering om regnskabet v. Sabine Kirchmeier-Andersen
3. Beretning fra fagråd for publikationer v. Bente Holmberg
4. Beretning fra fagråd for retskrivning v. Henrik Lorentzen
5. Status på RO 2012 v. Sabine Kirchmeier-Andersen
6. Spørgsmål til beretninger/diskussion v. Dorthe Duncker
7. Nævnet i den offentlige debat v. Sabine Kirchmeier-Andersen
8. Drøftelse af repræsentantskabets arbejde i de kommende år
 - a. Oplæg fra Nina Møller Andersen
 - b. Oplæg fra Jørn Westengaard-Holm
9. Spørgsmål og diskussion v. Dorthe Duncker
10. Drøftelse af repræsentantskabets forretningsorden v. Dorthe Duncker
11. Afslutning v. Dorthe Duncker

1. Velkomst og godkendelse af referat

Formanden bød velkommen, gennemgik dagsordenen og orienterede om at dagens møde skulle give lejlighed til at drøfte synspunkter ang. repræsentantskabets arbejde og rolle – ikke at træffe egentlige beslutninger.

Formanden havde to ændringsforslag. De blev taget til efterretning, og referatet blev herefter godkendt.

2. Godkendelse af årsberetning 2010/orientering om regnskabet

Sabine Kirchmeier-Andersen gav et overblik over årsberetningen for 2010. Nævnets resultatkontrakt er blevet opfyldt med 90 %, og der er indgået en ny rammeaftale med Kulturministeriet som nævnet kan være tilfreds med.

Sabine Kirchmeier-Andersen orienterede desuden om status på nævnets forsknings-, formidlings-, normerings- og digitaliseringsarbejde. Sabine Kirchmeier-Andersen gjorde bl.a. opmærksom på at udgivelsen af den nye retskrivningsordbog er skudt til slutningen af 2012, og at nævnet skal flytte til det gamle Radiohus på Rosenørns Alle i begyndelsen af 2013.

Sabine Kirchmeier-Andersen orienterede endvidere om regnskabet for 2010 og budgettet for 2011. Nævnet kom ud af 2010 med et overskud på 400.000 kr. som overføres til 2011.

Aktivitetsplanen for 2011 omfatter, i henhold til den nye rammeaftale, en række aktiviteter. Bl.a. skal der ansættes en ny ordbogsredaktør der kan redigere og ajourføre Nye ord på nettet, der skal udvikles websider om retskrivningens udvikling, og flytningen til det gamle Radiohus skal forberedes.

3. Beretning fra fagråd for publikationer - rapport fra Bente Holmberg

Ifølge kommissoriet skal fagrådet godkende spørgsmål og svar der skal udsendes i Nyt fra Sprognævnet, og rådgive om nævnets øvrige publikationer, herunder netudgivelser. Fagrådet består af

2 (af 13)

Dansk Sprognævn.

Referat af 1. repræsentantskabsmøde 2011

Til godkendelse på repræsentantskabsmødet 7.10.2011

Bente Holmberg, Jørn Lund og Bolette Sandford Pedersen fra repræsentantskabet, redaktionssekretæren for Nyt fra Sprognævnet, Jørgen Nørby Jensen, forsker Margrethe Heidemann Andersen samt Sprognævnets direktør Sabine Kirchmeier-Andersen. Endvidere deltager forfatterne til de bidrag som skal behandles, i det omfang det er muligt.

I det forløbne år har fagrådet alene beskæftiget sig med spørgsmål og svar samt artikler til Nyt fra Sprognævnet. Et gennemgående tema har været at finde balancen mellem det journalistiske og akademiske.

Bente Holmberg mente at årets arbejde i fagrådet måtte give anledning til intern selvkritik. Kommissoriet giver mulighed for en bred vifte af opgaver, men i praksis er det udelukkende kommet til at handle om Nyt fra Sprognævnet, hvilket er for lidt i forhold til kommissoriet. Desuden bemærkede Bente Holmberg at det stadig var lidt uklart hvad funktionerne sekretær og formand for fagrådet egentlig indebærer. Bente Holmberg understregede at hun ikke havde diskuteret sine synspunkter med de øvrige medlemmer af fagrådet.

4. Beretning fra fagråd for retskrivning - rapport fra Henrik Lorentzen

Fagrådet for retskrivning er en videreførelse af den følgegruppe for Retskrivningsordbogen der blev nedsat under det tidligere arbejdsudvalg.

Ifølge kommissoriet skal fagrådet godkende ikkeprincipielle ændringer og følge redigeringen af den alfabetiske del af ordbogen. Fagrådet skal desuden rådgive om hvilke ændringer der bør anses for principielle og derfor skal forelægges repræsentantskabet og derefter evt. kulturministeren og undervisningsministeren. Fagrådet består af Henrik Lorentzen og Eva Skafte Jensen fra repræsentantskabet, redaktionsgruppen for Retskrivningsordbogen, bestående af projektleder Anita Ågerup Jervelund, seniorforsker Jørgen Schack, forsker Margrethe Heidemann Andersen, informationsmedarbejder Jørgen Nørby Jensen og Sprognævnets direktør Sabine Kirchmeier-Andersen.

Henrik Lorentzen fortalte at han finder arbejdet interessant og værdifuldt, at han føler at han har indflydelse på store og små beslutninger, og at uenigheder som regel ender med fornuftige kompromiser.

Henrik Lorentzen mente at arbejdet i fagrådene på forskellig vis kunne forbedres, fx ved at repræsentantskabet modtager referater efter hvert møde i fagrådet, og ved at det understreges at fagrådet kan kontaktes hvis medlemmer af repræsentantskabet har specifikke spørgsmål. Desuden mente han at det burde overvejes om man bør dele rollerne som sekretær og formand mellem to personer.

5. Status på RO 2012

Sabine Kirchmeier-Andersen fortalte at man var ved at lægge sidste hånd på brevet til Kulturministeriet om de foreslåede principielle ændringer i Retskrivningsordbogen 2012. Repræsentantskabet skal herefter ikke forholde sig til flere spørgsmål om den kommende Retskrivningsordbog, medmindre kulturministeren eller undervisningsministeren går imod nogle af de foreslåede ændringerne. Det forventes at den nye undervisningsminister Troels Lund Poulsen gerne vil deltage i et møde hvor ændringsforslagene præsenteres, og nævnet vil forsøge også at få et møde i stand med Per Stig Møller.

I fremtiden, når Retskrivningsordbogen formentlig vil blive opdateret løbende på nettet, vil processen om de principielle ændringer formentlig foregå på en anden måde. Udarbejdelsen af de nye retningslinjer og procedurer er en del af den nye rammeaftale med Kulturministeriet.

6. Spørgsmål til beretninger/diskussion

Hans Götzsche beklagede at nævnet i årsberetningen havde fået en mission, og at amerikansk business-terminologi på den måde har vundet indpas.

Sabine Kirchmeier-Andersen svarede at nævnets mission var blevet omtalt i årsberetningen siden 2007 hvor Kulturministeriet havde pålagt nævnet at formulere en mission. Hun mente at det var nærliggende at man på et tidspunkt diskuterede mission og vision på et repræsentantskabsmøde

Per Lindegaard Hjorth bemærkede at det var en flot årsberetning der vidner om højt aktivitetsniveau for begrænsede resurser. Han fremhævede især at det er godt at der bliver lavet nye hjemmesider og produceret apps, og opfordrede til at dette arbejde fortsættes.

Dorthe Duncker konkluderede at der var generel tilfredshed om årsberetningen og gjorde opmærksom på at bemærkninger om korrekturfejl kan sendes til Sabine Kirchmeier-Andersen så de kan blive rettet inden trykning.

7. Nævnet i den offentlige debat

Sabine Kirchmeier-Andersen redegjorde for nævnets daglige arbejde med at følge med i mediernes omtale af Sprognævnet.

Hun havde lavet en lille undersøgelse af hvad danske aviser har skrevet om Sprognævnet siden sidste repræsentantskabsmøde, og hvordan nævnet fremstod i artiklerne. Undersøgelsen omfattede 191 artikler i de landsdækkende dagblade. Det er kun en delmængde af alt hvad der er skrevet. Undersøgelsen kan derfor kun give et overordnet indtryk, ikke nagelfaste konklusioner.

De mest omtalte emner i avisartiklerne er sprogforandring (fx spørgsmålet om man kan *dufte* til noget) og nye ord. I 80 % af de undersøgte artikler er omtalen af nævnet positiv eller neutral, mens 20 % af artiklerne udtrykker en kritisk holdning til nævnets arbejde eller beslutninger. Ekstra Bladet har været mindst positiv over for Sprognævnet, Politiken mest positiv.

Sabine Kirchmeier-Andersen illustrerede (vha. citater fra Søren Krarup og Jens Normann Jørgensen) at nævnet befinder sig i et spændingsfelt mellem to positioner i den offentlige debat: På den ene side advares der mod for mange ændringer som konsekvens af sprogbrugsprincippet, på den anden side kritiseres Sprognævnet for at være alt for konservativt i sin normering.

Sabine Kirchmeier-Andersen forklarede at nævnets normeringspraksis befinder sig midt mellem disse to positioner; udgangspunktet er sprogbrugen hos modne og rutinerede sprogbrugere.

Kirstine Baloti spurgte om det var af tekniske hensyn at artikler i webmedier ikke var inkluderet i undersøgelsen. Hun oplevede selv at det var nemmest at få folk til at skrive noget om nævnet på internettet – fordi der ikke er pladsbegrænsninger på nettet. Desuden er webtekster spændende fordi der opstår debat med læserne.

Sabine Kirchmeier-Andersen svarede at der er mere end dobbelt så mange indslag om nævnet hvis man også søger på webmedier i Infomedia. Dog er der ofte tale om dubletter fra de trykte dagblade, og det ville derfor give mange gentagelser at inkludere dem. For at begrænse undersøgelsen havde Sabine Kirchmeier-Andersen desuden valgt at fokusere på pressens dækning af nævnet – ikke privatpersoners holdninger, så læserdebatterne om artiklerne på nettet er ikke taget med.

Lisbeth Eskelund tilføjede at det var hendes erfaring at det havde en god effekt at repræsentanter for nævnet markerede sig i medierne eller som foredragsholdere og fortalte om deres arbejde. Bl.a. havde Sabine Kirchmeier-Andersen holdt et oplæg for TV2's studieværter. Studieværterne, der er meget bevidste sprogbrugere, havde forud for besøget været temmelig skeptiske over for nævnets arbejde, bl.a. syntes de at der var for mange dobbeltformer i Retskrivningsordbogen. Sabine Kirchmeier-Andersen havde forklaret studieværterne hvordan nævnet arbejder, og redegjort for bevæggrundene for indførelsen af dobbeltformer, og det havde skabt større forståelse og en mere positiv holdning til nævnet.

8.a Drøftelse af repræsentantskabets arbejde i de kommende år - oplæg fra Nina Møller Andersen

Nina Møller Andersen redegjorde for sit syn på hvad hun som repræsentantskabsmedlem ser som nævnets største udfordringer de kommende år, og hvordan hun mener nævnet skal møde dem.

Nina Møller Andersen anså det for vigtigt at nævnet fortsætter sit arbejde med formidling i de nye medier, kontakt med de unge sprogbrugere, større synlighed og kampen for de nordiske sprog – lokalt og globalt. Hun roste i den forbindelse årsberetningen.

Nina Møller Andersen havde derudover lavet en rundspørge blandt danske lektorer i udlandet for at høre hvad de ser som nævnets vigtigste opgaver. Som eksempler på svar nævnte Nina Møller Andersen Ursula Ritzau der havde opfordret til en retskrivningsreform. En anden dansk-lektor, Louise Hassager,

ønskede at Dansk Sprognævn skulle være mere tilbageholdende i sit normeringsarbejde. Som helhed var de danske lektorer meget glade for nævnets arbejde og for sproget.dk, som de brugte flittigt.

Nina Møller Andersen rejste herefter spørgsmålet om hvilken rolle repræsentantskabet skal spille i nævnets arbejde, herunder hvilken rollefordeling der er mellem institut, bestyrelse og repræsentantskab.

Hun påpegede:

- at repræsentantskabsmedlemmerne ikke ved så meget om hvad der foregår i instituttet
- at det er uklart om repræsentantskabsmedlemmerne er vagthunde eller ansvarlige samarbejdspartnere. Hun nævnte at sidste repræsentantskabsmøde havde illustreret at repræsentantskabets rolle er uklar.

Hun foreslog:

- at der skulle være større åbenhed, synlighed og dialog mellem bestyrelse, institut og repræsentantskab
- at nævnet skulle holde fast i åbenhed og dialog udadtil
- at man skulle tage fat i diskussionen om repræsentantskabets muligheder for at følge bedre med i Sprognævnets arbejde.

8.b Drøftelse af repræsentantskabets arbejde i de kommende år - oplæg fra Jørn Westengaard-Holm

Jørn Westengaard-Holm havde spurgt sine kolleger fra EU's sprog tjenester om hvad de mener nævnets store opgave er. Der var kommet en enkelt tilbagemelding der gik ud på at nævnets opgave er det fortsatte arbejde med Retskrivningsordbogen.

Jørn Westengaard-Holm fremlagde en række historiske eksempler på hvordan man før Retskrivningsordbogen havde stavet de samme ord forskelligt. Herefter nævnte han eksempler på konkrete problemer som han og hans kolleger har haft i deres arbejde. Jørn Westengaard-Holm diskuterede hvad det vil betyde for repræsentantskabets opgaver i forhold til Retskrivningsordbogen at den i fremtiden alene kommer til at eksistere i en netudgave. Han nævnte bl.a. at det ville gøre det sværere at tage hele Retskrivningsordbogen op til samlet overvejelse, og at man ville miste muligheden for pressedækning når en ny ordbog udkom.

Jørn Westengaard-Holm påpegede at arbejdet med at gøre Retskrivningsordbogen bedre måtte fortsætte og kom med input til det videre arbejde. Grundsynspunktet var at nævnet skulle tilstræbe "logisk minimalisering af sprogformerne" således at der er en logisk sammenhæng mellem skrift og tale. Derimod skal der være mindre fokus på at man skal kunne gennemskue ordenes historiske ophav.

9. Spørgsmål og diskussion af oplæg

Dorthe Duncker opsummerede Nina Møller Andersens og Jørn Westengaard-Holms oplæg.

Anne Jensen sagde at et perspektiv i diskussionen af repræsentantskabets rolle er at repræsentantskabet kunne give instituttet opdrag og input, fx ved at repræsentantskabet meldte ud hvilken type retskrivning man gerne vil have at instituttet arbejder videre med.

Peter Rønnov-Jessen gjorde opmærksom på at der også er repræsentantskaber hvor man træffer egentlige beslutninger og ikke bare lægger de administrative rammer. Dorthe Duncker gjorde opmærksom på at repræsentantskabets beslutningskompetence er nedfældet i lovgrundlaget, og at det begrænser sig til at beslutte hvem der skal indstilles til bestyrelsen, og hvilke retskrivningsændringer der er principielle. Derudover kunne man godt aftale internt hvad repræsentantskabets rolle i øvrigt skulle være. Men repræsentantskabet kan ikke tildeles beslutningskompetencer der ikke er belæg for i lovgrundlaget. Som Anne Jensen havde påpeget ville det fx være en mulighed at diskutere en lang række emner med udgangspunkt i de organisationer som medlemmerne repræsenterer.

Kirstine Baloti roste videreudviklingen af Sprognævnets struktur med en professionel bestyrelse, et repræsentantskab der mødes flere gange om året, og fagråd der kan tage sig af det faglige arbejde. Problemet ved den gamle struktur havde været at de vigtige diskussioner blev taget på arbejdsudvalgsmøderne, mens repræsentantskabsmøderne var blevet brugt til at ”klappe beslutningerne af”. Fordelen ved den gamle struktur havde været at repræsentantskabsmedlemmerne kunne deltage i arbejdsudvalgsmøderne uden stemmeret. På den måde kunne repræsentantskabsmedlemmerne følge med. Der havde været en fantastisk åbenhed, men det havde ikke været særligt demokratisk da det især var københavnerne der havde mulighed for at komme til arbejdsudvalgsmøderne. Kirstine Baloti opfordrede til en stærkere kobling mellem fagråd og repræsentantskab og til at det blev præciseret hvordan man får adgang til et fagråd. Hun mente det var vigtigt ikke at ”tømme” repræsentantskabet for indhold og opgaver, for det ville betyde at folk ville holde op med at komme. Opgaven var tværtimod at invitere repræsentantskabsmedlemmerne til engagement i fagrådene.

Dorthe Duncker svarede at det er repræsentantskabet der nedsætter fagrådene der har til opgave at behandle spørgsmål der rejses af instituttet (jf. paragraf 5, stk. 3). Hun tilføjede at det var relevant at diskutere adgangen til fagrådene.

Bente Holmberg spurgte Kirstine Baloti om hun mente at man skulle kunne møde op til fagrådsmøderne som menigt repræsentantskabsmedlem.

Kirstine Baloti svarede at hun mente at repræsentantskabet skulle have en mere aktiv rolle i konstitueringen af fagråd.

Bente Holmberg svarede at fagrådskonstruktionen nok ikke helt har fundet sin endelige form endnu. Hun mindede om at det tager administrative kræfter fra instituttet at lave fagråd, og at der derfor må tages hensyn til hvad instituttet kan overkomme af fagråd.

Sabine Kirchmeier-Andersen tilføjede at det havde været nødvendigt at etablere fagrådene for hhv. retskrivning og publikationer meget hurtigt fordi der løbende skulle træffes beslutninger om Retskrivningsordbogen og Nyt fra Sprognævnet. Regler og kommissorier var blevet lavet lidt ad hoc ud

fra de få erfaringer man havde indhøstet, så både regler og kommissorier vil formentlig skulle justeres efterhånden som fagrådene konsoliderer sig. Der havde desuden været planer om et fagråd for medier og sprogteknologi, men instituttet havde endnu ikke haft ressourcer til at bemande det.

Nina Møller Andersen erklærede sig enig i at det var uheldigt at repræsentantskabsmedlemmerne ikke kunne komme til fagrådsmøderne. Hun følte at hun manglede indsigt, og det gjorde det vanskeligt at træffe kvalificerede beslutninger til møderne.

Dorthe Duncker spurgte til hvordan det fungerede at referaterne fra fagrådsmøderne bliver sendt ud.

Nina Møller Andersen efterlyste et forum til at diskutere ideer forud for repræsentantskabsmøderne fx i et lukket forum på nettet.

Elisabeth Arnbak påpegede at institutmedarbejderne, i modsætning til repræsentantskabsmedlemmerne, er eksperter inden for Sprognævnets arbejdsområder. Derfor er det svært for de fleste i repræsentantskabet at indgå i en kvalificeret debat. Repræsentantskabet kan rejse problemstillinger som de synes er relevante, men de kan ikke pålægge institutmedarbejderne at arbejde på en bestemt måde eller gennemtvinge bestemte løsninger.

Dorthe Duncker svarede at repræsentantskabsmedlemmerne på nogle områder har fingeren mere på pulsen end institutmedarbejderne, og at det er en ekspertise som nævnet kan nyde godt af.

Elisabeth Arnbak foreslog en blog der kunne gøre diskussionen mere levende forud for møderne. Repræsentantskabet kan på den måde rejse interessante problemstillinger og komme med medlemmernes vinkler på dem.

Anne Jensen kunne kun finde en opgave for repræsentantskabet i lovgrundlaget, nemlig § 4 hvor der står at bestyrelsen udpeges blandt repræsentantskabet. Hun opfordrede til at man tog udgangspunkt i de overvejelser man havde haft da man lavede den nye struktur. Hvilken rolle havde man tiltænkt repræsentantskabet forud for omstruktureringen?

Henrik Lorentzen gjorde opmærksom på at repræsentantskabet har den samme rolle nu som i 1955. Det nye ved strukturændringen er at der er en bestyrelse der har erstattet AU.

Dorthe Duncker gav Henrik Lorentzen ret; repræsentantskabet har aldrig haft ret meget at skulle have sagt.

Anne Jensen spurgte om man så kunne overveje at afskaffe repræsentantskabet.

Henrik Lorentzen sagde til Nina Møller Andersen at hvis hun mente at der var et demokratisk underskud, var hun meget velkommen til at kontakte fagrådet. Han mente også det ville være værd at overveje en blog.

Hans Götzsche opfordrede til at man mere målrettet henvendte sig til de medlemmer af repræsentantskabet der er specialister inden for relevante områder. På den måde kunne man få andre vinkler på tingene, og diskussionerne ville også tjene til at inddrage repræsentantskabet. Han tilføjede at han ikke ville tage betaling for den slags ydelser.

Bente Holmberg sagde at problemet ved repræsentantskabsmodellen alle år har været at få aktiveret medlemmerne. Hun opfordrede til at man kunne udarbejde en oversigt over hvad de enkelte medlemmer gerne vil orienteres om samt hvad de er eksperter i og gerne vil spørges til råd om. Hun understregede at der ikke var noget ønske om at holde nogen ude, målet var derimod at trække alle gode kræfter med.

Peter Rønnov-Jessen nævnte at han engang havde hørt Henrik Hageman sige at repræsentantskabsmedlemmerne skulle være loyale over for Sprognævnet. Peter Rønnov-Jessen understregede at repræsentantskabsmedlemmerne repræsenterer forskellige interessenters synspunkter, og at forskellige medlemmer ikke nødvendigvis har de samme interesser i sproget, fx var forfatterne typisk interesserede i at der herskede en relativt fast norm, som man kunne spille i og med og op imod. I en sproglig normløshed, eller en meget løs sproglig norm, er en kunstnerisk anvendelse af sproget nærmest umulig, dér kan sproget kun anvendes til simple meddelelser. Han understregede at man skal være opmærksom på at Sprognævnet som institution fungerer på to niveauer, et sprogvidenskabeligt (deskriptivt) og et sprogpolitisk (normativt), og efterlyste kvalificerede sprogpolitiske diskussioner til at præcisere denne skelnen mellem de to niveauer.

Dorthe Duncker sagde at der var åbnet for det sprogpolitiske i forretningsordenen der var et senere programpunkt.

Kirstine Baloti gav Anne Jensen ret i at det var væsentligt at finde tilbage til ræsonnementet bag strukturændringen. Kirstine Baloti kunne huske at repræsentantskabet skulle inddrages via fagrådene. Hun syntes at strukturændringen skulle operationaliseres ved at repræsentantskabsmedlemmernes position som politiske interessenter bliver tydeliggjort, og at medlemmerne får mulighed for at gøre opmærksom på hvad de interesserer sig for og kan tilbyde af kompetencer. Kirstine Baloti efterlyste desuden et fagråd der kunne kigge nærmere på hvem ”de sikre sprogbrugere” er, og et fagråd der kunne undersøge mediernes påvirkning af børns sprogtilegnelse. Disse fagråd skulle være med til at tilvejebringe fakta. Repræsentantskabet kunne være med til at prioritere blandt fagrådskandidaterne.

Dorthe Duncker spurgte om det Kirstine Baloti efterlyste, ikke var arbejdsgrupper der kunne være med til at modne projekter, snarere end fagråd.

Kirstine Baloti svarede at hun mente at det var en fagrådsopgave, og at hvis repræsentantskabet ikke selv havde de nødvendige resurser, måtte man diskutere hvordan man kunne få adgang til dem.

Pia Jarvad vendte tilbage til den historiske baggrund for strukturændringerne. Baggrunden var at repræsentantskabet selv havde efterlyst en ændring af nævnets struktur fordi man mente at det

daværende arbejdsudvalg traf alle beslutningerne. Tanken bag omstruktureringen var at repræsentantskabet skulle spille en større rolle i Sprognævnet, og at repræsentantskabet skulle styrkes rent fagligt. Fra instituttet kom der et ønske om at repræsentantskabet skulle blive mindre, men arbejdsudvalget ville ikke udelukke nogen af dem som allerede havde sæde i repræsentantskabet. På den måde er repræsentantskabet blevet for stort og mindre beslutningsdygtigt. Resultatet af omstruktureringen er at instituttet muligvis har fået mere magt, men ikke repræsentantskabet. Pia Jarvad tilføjede at repræsentantskabet har indflydelse via fagråd og ved at kunne træffe beslutninger om hvilke ændringer der er principielle.

Elisabeth Arnbak spurgte Sabine Kirchmeier-Andersen og Dorthe Duncker om hvad de ville med repræsentantskabet.

Dorthe Duncker svarede at man især havde ønsket at udnytte den store kontaktflade. Tanken havde været at man i repræsentantskabet kunne diskutere og finde løsninger på vanskelige problemer, og de løsninger kunne være funderet i samfundet fordi man var blevet enige om løsningerne i et bredt forum.

Elisabeth Arnbak opsummerede DD's svar ved at sige at repræsentantskabet altså skulle være et lille eksperimentarium for Sprognævnet.

Dorthe Duncker replicerede at det ikke var tilfældet. Repræsentantskabet var repræsentanter for samfundet.

Elisabeth Arnbak tilføjede at "eksperimentarium" var positivt ment, men at formålet altså var at drøfte problemer og løsninger med repræsentantskabet.

Sabine Kirchmeier-Andersen understregede at der står i loven at Dansk Sprognævn består af såvel institut som bestyrelse og repræsentantskab, og at de tre instanser udgør et samarbejdende hele. Repræsentantskabet blev oprindeligt sat i verden fordi man mente det ville give en fornuftig og legitim forankring i samfundet af de beslutninger Sprognævnet træffer. Repræsentantskabet kan åbne Sprognævnets øjne for hvad der foregår uden for Sprognævnet. Repræsentantskabsmedlemmerne påvirker gennem den løbende dialog, gennem drøftelserne i fagrådene og på repræsentantskabsmøderne og igennem individuelle henvendelser hele tiden Sprognævnet, og det har betydning for hvordan der tænkes i andre dele af Sprognævnet.

Martin Kristiansen sagde at han oplevede det som om der var indbygget en række dogmer i sprogfagligheden på Sprognævnet. Han mente at repræsentantskabet burde bruges til sparring. På den måde kunne instituttet bedre arbejde med sine forklaringer af hvorfor man gør som man gør. På nuværende tidspunkt er fagligheden afgørende for at man forstår forklaringerne, og resultatet er at det nogle gange virker som om vi gør sådan her "fordi vi siger det". Det kunne være godt at afprøve argumenter på repræsentantskabet, der repræsenterer andre fagligheder, for at finde ud af hvordan man bedst kan forklare instituttets standpunkter.

10. Drøftelse af repræsentantskabets forretningsorden

Dorthe Duncker gennemgik de konkrete ændringsforslag til forretningsordenen der var kommet ind. Hun understregede at medlemmerne efter dagens repræsentantskabsmøde kunne komme med flere input til forretningsordenen, så processen kunne fortsætte indtil man når frem til en endelig version.

Ændringsforslag

1. Til § 5, s. 3, fra Henrik Lorentzen

”Til medlemmer af fagråd kan udpeges bestyrelsesmedlemmer, medlemmer af repræsentantskabet, medlemmer af Dansk Sprognævns forsknings- og informationsinstitut og **medlemmer** udefra.” ændres til: ”Til medlemmer af fagråd kan udpeges bestyrelsesmedlemmer, medlemmer af repræsentantskabet, medlemmer af Dansk Sprognævns forsknings- og informationsinstitut og **personer** udefra.”

Repræsentantskabet var enig.

2. Til § 7, s. 3, fra Henrik Lorentzen

”Beslutning om ændringer i forretningsordenen for repræsentantskabet træffes ved almindeligt **stemmeflertal**.” ændres til: ”Beslutning om ændringer i forretningsordenen for repræsentantskabet træffes ved almindelig **stemmeflerhed**.”

Repræsentantskabet var enig.

3. Til § 4, s. 2, fra Holger Juul

”Referatet udsendes til alle medlemmer.” ændres til: ”Referatet udsendes til alle medlemmer **senest 14 dage efter mødets afholdelse**.”

Sabine Kirchmeier-Andersen indvendte at det kunne være svært at overholde en så kort frist. Dorthe Duncker foreslog at man kunne ændre det til ”hurtigst muligt” eller 4 uger. Sabine Kirchmeier-Andersen mente at begge disse forslag var i orden. I repræsentantskabet var der stemning for en måneds frist.

4. Til §3, s. 2, fra instituttet

”Møderne er åbne for medarbejderne i Dansk Sprognævns forsknings- og informationsinstitut.” ændres til: ”Møderne er åbne for medarbejderne i Dansk Sprognævns forsknings- og informationsinstitut **som har taleret ved møderne**.”

Repræsentantskabet var enig.

5. Til §3, s. 2, fra instituttet

Der tilføjes:

”Forslag til ændringer af retskrivningen skal sendes til bestyrelsen eller fagrådet for retskrivning som sørger for den faglige behandling og evt. fremlægger dem til drøftelse.

Når ændringsforslag har været drøftet, og fagrådet vurderer at de er klar til vedtagelse, sendes de i skriftlig høring forud for et repræsentantskabsmøde hvor de endeligt vedtages. Ændringsforslag kan ikke sættes til afstemning på et møde uden at de har været behandlet i fagrådet.”

Michael Wright indvendte at det kunne blive meget ufleksibelt.

Sabine Kirchmeier-Andersen fastholdt at det er bedst at undgå afstemninger om spontane forslag på møderne. På den måde får medlemmerne tid til ekstra refleksion, og der bliver mulighed for at lade spørgsmålene gå gennem redaktionen så man får tænkt konsekvenserne ordentlig igennem.

Michael Wright indvendte at et ændringsforslag kunne være så oplagt at der kunne træffes beslutning på mødet.

Kirstine Baloti sagde at formuleringen ”endeligt vedtages” ikke duede fordi forslag kan blive afvist af repræsentantskabet.

Dorthe Duncker spurgte forsamlingen om de var enige i at det var bedst at få forslag i høring.

Michael Wright mente man talte ned til forsamlingen når man ikke gav mulighed for at forslag kan vurderes direkte på repræsentantskabsmøderne. Han mente at det skulle være muligt at bearbejde konkrete forslag på dagsorden og vedtage dem i en anden udformning end de var lagt frem. Repræsentantskabet skulle stadig have mulighed for at beslutte at man gerne vil kigge nærmere på noget, men også træffe en beslutning om et punkt på selve mødet.

Per Lindegaard Hjorth mente at teksten skulle bevares som den var i udkastet.

Sabine Kirchmeier-Andersen indvendte at der var behov for faglig kvalitetssikring. Hvis repræsentantskabet besluttede noget, ville der ikke være mulighed for at fagrådet kunne tænke problemstillingerne ordentligt igennem.

Kirstine Baloti syntes at tilføjjelsen var en dårlig ide.

Hans Götzsche indførte at der skulle stå ”behandles” i stedet for ”vedtages”, og at han i øvrigt stemte for forslaget.

Pia Jarvad sagde at beslutningsprocesserne ikke behøvede at tage et halvt år. Man kunne kigge på forslaget i fagrådet, sende det ud i høring og træffe beslutning 14 dage efter et repræsentantskabsmøde. Hun understregede at forslaget ikke var et forsøg på at trække tingene i langdrag. Det var derimod et forsøg på at sikre at der fx ikke bliver truffet for hurtige beslutninger der giver uhensigtsmæssige konsekvenser andre steder i Retskrivningsordbogen.

Elisabeth Arrnbak sagde at forslaget var et udtryk for at fagpersonerne har brug for at sikre sig at tingene bliver arbejdet ordentligt igennem. Hun syntes at fagpersonerne skulle have denne sikkerhed.

Dorthe Duncker takkede for de gode input og konkluderede at den videre proces består i at nye udkast sendes i høring forud for næste repræsentantskabsmøde.

6. Henrik Hageman havde advaret imod at udelukke repræsentantskabets medlemmer fra at stille spørgsmål til behandling i et fagråd.

Dorthe Duncker sagde at det stod repræsentantskabet frit for at henvende sig til fagrådene, og spurgte om den nuværende formulering kunne bevares. Repræsentantskabet var enigt.

7. Holger Juul havde rejst et overordnet diskussionspunkt ved at spørge hvad repræsentantskabets overordnede formål var. Han havde selv foreslået at formålet var at være bindeled mellem institutmedarbejdere, sprogbrugere og eksperter og at udstikke kursen for arbejdet i instituttet.

Dorthe Duncker konstaterede at Holger Juuls bud var gode i forhold til konklusionen på den tidligere diskussion.

Lisann Troelsen tilføjede at det var oplagt at bruge repræsentantskabsmedlemmerne som ambassadører hvis medlemmerne kunne blive klædt bedre på, og der blev lagt vægt på at det var en del af rollen som repræsentantskabsmedlem.

11. Afslutning

Dorthe Duncker rundede mødet af ved at takke for gode diskussioner og god ro og orden og opfordrede medlemmerne til at indsende forslag til temaer som man ønsker drøftet på de kommende repræsentantskabsmøder.